

Abstrakt

Ruská invaze na Ukrajinu v roce 2022 dala podnět k nebývalému rozsahu takzvaných občanských OSINT vyšetřování. Soukromí občané z celého světa, kteří se organizují online, využívají veřejně dostupné informace a data, jako jsou satelitní snímky, sociální média nebo sledování letů, k vyšetřování porušování lidských práv, válečných zločinů, dezinformačních kampaní a pohybů vojsk. Jaká je však jejich role v kontextu participativní války? Tato práce prostřednictvím sedmi polostrukturovaných rozhovorů zkoumá a mapuje orientaci občanských vyšetřovatelů OSINT na roli v kontextu války na Ukrajině a zjišťuje, že si specificky cení a snaží se dodržovat pravidla ověřování, nestrannosti a odpovědnosti vůči sobě i ostatním, která si sami stanovili. Spojením specializovaných dovedností, znalostí a rutinních postupů zjištění rovněž poukazují na komunitu, která se skládá z "neprofesionálních profesionálů", což přináší komparativní výhodu komunity občanů OSINT oproti starším médiím. Na základě rozhovorů je navíc navržena typologie čtyř různých, ale vzájemně se prolínajících kognitivních rolových orientací, což přispívá ke zkoumání fenoménu, který je třeba ještě akademicky prozkoumat.

Klíčová slova

OSINT, zpravodajství s použitím otevřených zdrojů, občanská žurnalistika, participativní válka, novinářské role, orientace na novinářské role